

Stenogrammid

XIII Riigikogu stenogramm

VIII istungjärk

Kolmapäev, 21. november 2018, kell 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Otsustusvõime

2. 13:10 Eesti riigi töö diasporaaga võrdluses Lätiga

3. 13:19 ÜRO rändelepe

4. 13:28 Keskkonnapoliitika

5. 13:37 Aktsiisipoliitika

6. 13:46 Politsei- ja Piirivalveameti võimekus lähiaastatel

7. 13:55 Metsamajanduse arengukava

13:00 Infotund

Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, austatud Riigikogu külalised, töövarjud, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunnis on kohal 38 Riigikogu liiget. Valitsusliikmed infotunnis: peaminister Jüri Ratas, keskkonnaminister Siim Kiisler ja siseminister Andres Anvelt. Annan võimaluse iga teema arutelul ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

Üles Tagasi

---

1. 13:01 Otsustusvõime

Esimees Eiki Nestor

Esimene vastaja on peaminister Jüri Ratas, esimene küsija Jürgen Ligi. Palun, Jürgen Ligi!

Jürgen Ligi

Aitäh! Härra peaminister! Valitsus on otsustamise lõpetanud, aga ühe otsuse on ta lükanud parlamendile. Ränderaamistiku teemal parlamendil tegelikult otsene roll puudub. Teie olete visanud selle meie otsustada, valitsuse enamus on sisuliselt andnud otsuse tegemise parlamendi vähemuse kätte. Plaan oli anda selle menetlemiseks meile üks öö, teie olete öelnud, mis päeval või mis nädalal meie peame siis otsuse langetama. Ajakirjanduses ütleb teie asetäitja Karilaid, et tegelikult pole seda vähemust millekski vaja. Täna rääkis Jevgeni Ossinovski pikemalt sellest, kuidas see on mingi poliitmäng ja tegelikult pole seda vähemust millekski vaja. Millele te loodate? Kuidas te loodate parlamendis ränderaamistikuga selle tulemuse saada?

Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Riigikogu liikmed! Hea küsija! Head külalised! Ma alustan ühe osundusega: "Sellist asja ei ole arutatud parlamendi ega avalikkusega ega saadud selleks voli, aga see hakkab otseselt piirama Eesti suveräänsust otsustada asju omal maal ise. Isegi selle leppe tekst ei ole kättesaadav. On väga sümptomaatiline, et seda salasobingut ei lähe allkirjastama pea- ega välisminister, vaid on volitanud presidendi. Keegi neist pole rääkinud parlamendiga. Tegelgu oma robotseksiga, aga see asi tuleb peatada!" Tsitaadi autor on Jürgen Ligi, see on avaldatud 9. novembril 2018 sotsiaalmeedias. Saa sa nüüd sellest Reformierakonnast aru. Kord te tahate parlamendiga seda arutada ja siis, kui see tuuakse parlamendi palge ette, siis see jälle teile ei sobi. No nii ei saa! Te olete ise olnud seitseteist aastat riigivastutuse kandjad valitsuskooalitsioonis, te teate, kui habras on meie positsioon, kui me räägime sellest, et meil on ühtne välispoliitika ja kaitsepoliitika. Ja nüüd te tulete seda õõnestama ja mängite selle välispoliitilise dimensiooniga! Mängite, et kord te tahate seda parlamenti, kord te ei taha seda parlamenti. Nagu väike laps. Nii ei saa, härra Ligi! Muidugi, ma arvan, et kuulata siin ära auväärt Riigikogu liikmete arvamus antud kontekstis on õige, on asjakohane, see on samuti Eesti Vabariigi põhiseadusega kooskõlas. Seda mõtet on toetanud ka Eesti Vabariigi president.

Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi täpsustav küsimus.

Jürgen Ligi

Aitäh! Härra peaminister! Mina tõlgendan seda selliselt, et te minu fraktsiooni hääli ei vaja. See, mis tookord sai öeldud, sai öeldud selle tempo avastamise peale ja ekspertide hinnangu peale selle kohta, mis on selle leppe mõjud. Ma jään selle juurde, mis ma tookord ütlesin. See protsess peatatigi. Nüüd te toote selle leppe parlamenti ja tahate, et parlamendi vähemus otsustaks valitsuse eest. Ma sellele osutangi. Kas see mõnitav toon, mida te kasutate, halvustav toon, välispoliitikanui ja kõik, ongi nüüd teie plaan, te ei vaja meie hääli ja võite kolme või vähemalt kahe erakonnaga lihtsalt irvitada?

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Järgmine osundus on 19. novembri ajalehest Postimees: "Pinge mahavõtmiseks on riigikogu poole pöördumine vajalik." Autor on Jürgen Ligi. Ma arvan, kõigepealt, punkt 1, kui teie ütlete, et hääli ei vajata, siis mina ei taha elada sellises riigis, kus täidesaatev võim või peaminister ütleb, kuidas Riigikogu liikmed peavad hääletama. See ei ole see Eesti riik, kus mina tahan elada. See, kuidas hääletate teie, härra Ligi, ja hääletab teie fraktsioon, on ju seotud sellega, et me anname Riigikogu liikmena siin saali ees ametivande, me oleme oma hääletustes vabad, meil on vaba mandaat. Ma tõesti ei oska öelda, milline on teie positsioon selle avalduse hääletusel.

Nüüd Riigikogu vähemusest. Seda teemat on valitsus arutanud, see vastab tõele. Vastab tõele ka see, et valitsus ei ole leidnud siin ühist positsiooni. Minu meelest on tänases olukorras väga õige, et sellele annab oma hinnangu Riigikogu. Ja Riigikogu ikkagi annab demokraatlikule riigile kohaselt oma hinnangu enamuse hääletega. Ma tõesti ei oska hinnata, milline on see hääletustulemus järgmisel esmaspäeval kell 11 või 12 või millal austatud Riigikogu seda hääletab.

Ma tulen tagasi veel selle juurde, et te ütlesite, et valitsus ei tee otsuseid. Võtame dokumendi, mis täna auväärt Riigikogu päevakorras on: 2019. aasta riigieelarve. Seal on tehtud väga olulised otsused, olulised otsused tervishoiu jaoks, olulised otsused lastetoetuste jaoks, pensionide tõusu jaoks, politseinike ja päästeametnike palga tõusu jaoks. Seal on tehtud väga põhimõttelised otsused, mis lähtuvad eelarve struktuurset tasakaalust, aga - ei saa mitte mainimata jätta - nominaalsest ülejäägist.

Esimees Eiki Nestor

Arto Aas, palun!

Arto Aas

Aitäh! Teie ebaadekvaatsed juhtimisotsused hakkasid ilmne juba eelmise nädal, kui te valitsuskriisi lahendamise asemel tegelesite primitiivse parteipropagandaga, jagades kommi ja osaledes ei tea mis üritustel. Ja asi hakkaski lagunema. Nüüd te olete valitsuse juhtinud ummikusse, tupikusse, te ei suuda otsustada ning lükkate vastutuse ja otsustamise Riigikogu kaela. Riigikogu saab selle tööga hakkama, Riigikogu suudab otsustada, erinevalt valitsusest. Aga teie praegune ülbitsev ja üleolev toon on tõepoolest kummaline. Te oleks justkui poliitiliselt kurtum, sest te tegelikult vajate Riigikogu toetust, et ta teeks selle töö teie eest ära.

Aga nüüd ma küsin. President on öelnud, et tema vajab valitsuse otsust, selleks et ÜRO konverentsile sõita. Kui parlament teeb oma otsused esmaspäeval ära, siis millal otsustab valitsus lõplikult, et Eesti välispoliitika oleks ühtne ja Vabariigi President saaks Eestit rahvusvahelise üldsuse ees väärikalt esindada?

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, austatud Arto Aas! Te räägite valimiskampaaniast. Ma tulin siia oma töö juurest jala, nagu ikka ma tulen auväärt Riigikogu poole, ja ma olin päris kohkunud. Lossi plats 1a ees on autoparkla. Ma vaatasin, mis suur plakat see seal on suure ilusa Mercedese bussi peal. Taavi Rõivas on seal peal. Vaatasin teisele poole, seal oli ka suur Taavi pilt. Mina küll ei pahanda Taavi Rõivasega, et ta on suure Mercedese bussi peal. See on üks oluline osa erakonna valimiskampaaniast. Kes on Mercedese bussis, aga kes sõidab rongis, ühistranspordiga. Nii ongi. Nii et ärge pahandage oma fraktsioonikaaslasega, et ta tuleb siia suure Mercedese bussiga.

Nüüd edasi, kas valitsus on ummikus? Kui valitsus on ummikus, siis suure tõenäosusega peab Riigikogu enamus hääletama selle valitsuse maha ja opositsioon peab ise vastutuse võtma. Mina ütlen, et valitsus ei ole ummikus, valitsus on töövõimeline. Seda näitavad ka need väga põhimõttelised, strateegilised otsused ja prioriteedid, mis on järgmise aasta eelarves kirjas: kohalikud omavalitsused, põllumajandus, riigikaitse, läbi aegade suurim eelarve.

Tuleme siis Vabariigi Presidendi juurde, nagu te viitasite. Eesti Vabariigi president ütles 19. novembril järgmist: "Meil on riik, kus rahva hääle kõlab läbi parlamendi. Rahvas otsustab läbi parlamendi. Ja ma arvan, et on aus, kui on näha, et kui muudmoodi sellest punnseisust üle ei saa, siis andagi tülüküsimus kõige demokraatlikumale organile – meie parlamendile arutada. Küsimuste arutelu parlamendis ei ole valitsusvastutusest vabanemine, see on hoopiski meie demokraatia põhialus." Ma nõustun siin presidendiga.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

---

2. 13:10 Eesti riigi töö diasporaaga võrdluses Lätiga

Esimees Eiki Nestor

Järgmisena vastab siseminister Andres Anvelt, küsib Jüri Adams. Palun, Jüri Adams!

Jüri Adams

Härra siseminister! Ma olen siit saalist mitu korda esitanud teile eri vormis üleskutset, et te paneksite oma alluvad tööle selleks, et oluliselt muuta viimase nelja Riigikogu valimisperioodil kujunenud halba olukorda, et välismaal elavad eestlased praktiliselt ei võta Eesti valimistest enam osa. Kas ma olen jäänud just päris hüüdjaks hääleks kõrbes, aga ega tulemusi suurt ei ole olnud. Lätis võeti vastu diasporaa seadus – ma loodan, et teie ja teie alluvad olete sellega kursis –, kus üks oluline punkt on just seesama, et tagada riigi tugi kõigile välismaal elavatele lätlastele valimistes osalemiseks. Me oleme maha maganud ajaloolise edemuse, aga kas see ehk paneb teie alluvad tööle?

Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Kõigepealt ütlen ka teile, lugupeetud Riigikogu, et hoidke tervist ja ärge väga palju üksteisega pahandage. See on kõige olulisem, sest täna on mul viimane kord Riigikogu ees esineda. Aga nüüd lugupeetud rahvasaadiku Jüri Adamsi küsimuse juurde. Ma veel kord väidan, et Siseministeeriumi jaoks ei ole see olnud kunagi mingisugune teise, kolmanda või neljanda järgu teema. Mis puudutab Eesti inimesi välismaal, siis nendega proovitakse pidevalt ühendust saada eri meetmete abil, kuid kahjuks ei ole väga paljud väliseestlased, eriti just teise ja kolmanda põlvkonna väliseestlased sellest huvitatud. See ei käi kõigi kohta, aga väga palju on just nendel järgmistel põlvkondadel seda probleemi. Küll me panustame väga palju nendele põlvkondadele, kes on läinud taasiseseisvunud Eesti ajal Eestist välismaale töötama ja õppima. Nende jaoks, n-ö Eesti diasporaa heaks on olemas mitu võimalust.

Neid programme juhivad Haridus- ja Teadusministeerium ning Kultuuriministeerium. Siseministeeriumi roll on siinjuures seda mingil määral koordineerida ja nende isikuteni jõuda, aga konkreetselt pakuvad neile teenuseid just need kaks ministeeriumi. Võtame nüüd selle Läti diasporaa seaduse. Siseministeeriumi vastava valdkonna

ametnikud on teinud võrdluse. Tegelikult on vahe selles, et nendel on olemas n-ö suursaadik välislätlaste jaoks, meil seda ei ole, aga tegevused on pea kõik samad. Me oleme lihtsalt hoidnud nad natukene lahus, aga praegu käib ka Kultuuriministeeriumis Integratsiooni Sihtasutuse juures n-ö väliseestlaste infokeskuse loomise ettevalmistamine.

Esimees Eiki Nestor

Jüri Adams, palun!

Jüri Adams

Aitäh! Härra minister! Ma paar päeva tagasi lugesin meilist, et te olite andnud allkirja oma alluvate koostatud valitsuse seisukohale, mis käsitles Reformierakonna liikmete algatatud kodakondsuse seadust. Selle põhiidee on kehtestada samasugune topeltkodakondsuse variant, nagu on Lätis umbes viimased kümme aastat kehtinud. Seda teksti lugedes hakkas mul täiesti õudne, sest üldistatult üteldes olid teie ametnikud kirjutanud, et Eesti rahvas võttis 1992. aasta referendumitel vastu valed kodakondsuse alused ja neid tuleks nagu revideerida, et ei oleks olulist erinevust sünnipäraste kodanike ja esimese põlve naturaliseerunud kodanike vahel. Mis toimub?

Siseminister Andres Anvelt

Härra Adams, teie peaksite seda teadma palju paremini kui mina, sest teie olete siin varem olnud ja nagu näha, jääte ka kauaks peale seda, kui mina siit lahkun. Seda nimetatakse poliitikaks. Kõik kirjad, mis siseminister allkirjastab, ei saa sobida kõikidele inimestele, kes siin saalis on. Tehaksegi poliitilisi valikuid. Mina ütlen teile väga selgelt, et Läti n-ö valikus on topeltkodakondsuse andmisel erinevused sõltuvalt sellest, mis riigi kodanik inimene on. Minule ja minu mõttekaaslastele ei ole see sobinud. Väga lihtsal põhjusel: sellega me tekitaksime riigis veel täiendavalt vaenamist ja vaenu, sest ühed, nagu öeldakse, on siis teistest valgemad: sina oled, sina ei ole. Ma arvan, et see ei ole 21. sajandi Eesti õigusriiklusele üldsegi kasulik. Aga kõik teed on teile valla. Ma loodan väga, et ka Vabaerakond ükskõik mis rollis jätkab järgmises Riigikogus, kas mõne teise erakonna filiaalina või sellise väikese jätkuhingena ning viib ellu selle teie pakutud kodakondsuspoliitika. Täpselt nii.

Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud härra Anvelt! Lubage kõigepealt rõhutada, et meil on olnud teiega väga meeldiv koostöö ka siis, kui meie seisukohad on olnud erinevad. Nii et aitäh ja parimad soovid! Aga võib-olla on paslik siia juurde tuua veel selliseid suuremaid ja uuemaid ideid. Me oleme rääkinud ka võimalikust väliseesti valimisringkonnast, et tuua n-ö diasporaa siia saali, ergutada neid inimesi rohkem osalema erakondade tegevuses, haakuma Eesti küsimustega ja tooma siia saali oma probleeme. Kuidas te sellesse suhtute? Kas see võiks olla millalgi realiseeritav või on mingeid muid vahendeid, kuidas tuua eestlasi, Eesti kodanikke, kes elavad välismaal, hoopis suuremal arvul ka valimiskastide juurde?

Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Ma arvan, et meie kodanikkond on maailma mastaabis nii väikene, et meie ülesanne riigina ongi neid inimesi maksimaalselt üles otsida ja tuua tagasi oma juurte juurde. Selle üheks väljenduseks on osalemine riigi ja kindlasti ka kohalikus poliitikas. Nagu elu on näidanud, seda ei saa kõige paremini teha mitte lihtsa pöördumisega nende poole, et valimised on tulekul, saadame selle kohta informatsiooni ja palun võtke osa, vaid seda saab teha kindlasti nende algatuste abil, mida ka Kultuuriministeerium ning Haridus- ja Teadusministeerium on juba tegemas, nad ka tulevikus seda ampluaad, nagu öeldakse, laiendavad, et neid inimesi tagasi tuua. Esiteks, noori saab tagasi tuua õppimisvõimaluste abil. On tekkinud paljud uued noortevahetuse programmid, mille abil just väliseesti noored tulevad meie kõrgkoolidesse õppima. Täpselt samuti kultuuri edendamise, kui viiakse meie kultuuriinimesi – ükskõik, on need kirjanikud, heliloojad või orkestrandid – väliseesti kogukonna juurde. Siis on võimalik neid aktiveerida, näidata, et me hoolime nendest. Kui see kriitiline mass on käes, siis ma ei saa kuidagi vastu olla teie mõttele, et see võiks olla ka sellises vormis. Aga praegu ei ole me ikkagi saavutanud sellist taset, et me saaksime tekitada ühe konkreetse ringkonna. Me jätkame lähiperspektiivis sellega, et väliseestlased jagunevad meie valimisringkondade vahel. Kindlasti mängib siin väga olulist rolli ka väliseestlaste enda kodanikupositsioon. Me teame väga hästi, et Eesti

kui demokraatliku õigusriigi üks põhimõtteid on see, et kui kodanikel on ikkagi tõsine soov seda niimoodi ellu viia, siis nad seda ka saavad. Nii et ma arvan, et väga oluline on nende suhestumine sellesse küsimusse.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

---

3. 13:19 ÜRO rändelepe

Esimees Eiki Nestor

Vastab peaminister Jüri Ratas, küsib Martin Helme. Palun, Martin Helme!

Martin Helme

Aitäh! Esiteks, härra peaminister, ma peaks tegema teile noomituse selle tooni pärast, kuidas te vastasite esimesele küsimusele. Te olete siin Riigikogu liikmetele aru andmas, mitte meid süüdistamas või, ma ei tea, meiega pragamas. Mis puudutab otsustamise lükkamist parlamenti, siis mina olen täiesti nõus, et parlament peab saama igasuguseid asju arutada ja ka otsustada. Me võime vaielda selle üle, kas see oleks võinud olla otsuse eelnõu või avalduse eelnõu, aga mulle iseenesest meeldib, et kõik Riigikogu liikmed ja kõik Riigikogu fraktsioonid peavad näitama, kuidas nad hääletavad massiimmigratsiooni soodustava rahvusvahelise leppe üle. Mulle on küll täiesti arusaamatu, kuidas see peaks valitsust aitama, sest nagu täna ka meedias presidendi endine õigusnõunik Paloma Krõõt Tupay kirjutab, et see, mida meie siin Riigikogus arvame või ütleme või otsustame või hääletame, ei muuda asjaolu, et valitsus peab tegema otsuse, kas selle lepinguga liituda või mitte liituda. Te peate ikkagi ühel hetkel otsustama. Või kuidas?

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija, auväärt Martin Helme! Ma võtan tõsiselt seda, et te Jürgen Ligi kaitsele asusite, ja proovin teinekord tõesti võtta seda tooni natukene vähemaks. Loomulikult, Riigikogu on väga auväärne, Riigikogu liikmed on väga auväärset.

Nüüd vastus teie küsimusele. Eesti Vabariigi põhiseadus ütleb §-s 65, et Riigikogu võtab vastu seadusi ja otsuseid, aga ta ütleb ka §-s 65 lõikes 11, et Riigikogu esineb avalduste ja deklaratsioonidega ning pöördumistega Eesti rahva, teiste riikide ning rahvusvaheliste organisatsioonide poole. Analüüsime juriidikat edasi. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 154 sõnastab, et fraktsioonid ja komisjonid võivad esitada Riigikogu otsuse eelnõusid, mis sisaldavad ettepanekuid Vabariigi Valitsusele, ning Riigikogu avalduse, deklaratsiooni ja pöördumise eelnõu võib esitada vähemalt viiendik Riigikogu koosseisust. Nii on antud juhul ka ju tehtud. Kui vaadata praktikast, siis võib öelda, et mitmed riigid on viinud ränderaamistiku arutelu oma parlamendi ette, et saavutada laiapõhjalisem debatt ja konsensus. Minu teada on seda teinud näiteks meie hea sõber ja liitlane Saksamaa. Valitsus on ju oma arutelu ära pidanud, tulemusi me teame ja nüüd on tõesti selle küsimuse arutelu ja hinnangu andmine auväärt Riigikogu palge ees.

Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

Martin Helme

Aitäh! Ma arvan, et üks osa kriitikast ongi see, millisel viisil seda arutelu siin peetakse. Kui avalduse teksti menetlemine toimub ühel lugemisel, siis see ei ole tegelikult arutelu, aga vähemalt me saame, jah, seisukoha kujundada. Muidugi ei saa ma aru, kas nüüd ongi kuni valimisteni valitsuse seisukoht selline, et asjadega, milles te kolmekesi kokku ei lepi, tulla Riigikogu ette ja vaadatakse, mis on tänase päeva koalitsiooni numbrid, et kust need 51 häält kokku tulevad või kust see enamus kokku tuleb. Kas me kavatsame täna riigieelarvet samamoodi hääletama hakata, et kui te kolmekesi valitsuses mingis kulureas kokku ei lepi, siis viskate selle Riigikogule ja vaatate, kuidas hääletamine läheb? Minu meelest ei sobi see absoluutselt kokku selle loogikaga, kuidas Eestit kõikide seaduste järgi valitsema peaks. Aga ma tulen tagasi ikkagi küsimuse juurde. Riigikogu avaldus ei ole volitus valitsusele või presidendile mingit otsust teha. See ei ole see. Valitsus annab volituse presidendile või välisministrile, aga kui ta seda ei anna, siis Marrakechi leppega liituda ei tohi, sõltumata sellest, mida Riigikogu siin esmaspäeval otsustab. On ju nii?

Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Teie teate Riigikogu liikmena neid seadusi ja seda rägastikku muidugi täpsemalt, aga ei-ei, nii küll ei ole, et antakse presidendile volitusi. Tulenevalt seadusest on presidendil õigus välissuhtlust ise kujundada ja juhtida.

Aga ma ei ole absoluutselt nõus teie selle mõttega ja arvan, et teil oli lihtsalt väikene keelevääratus. Teie võtategi eelarve vastu, Riigikogu otsustab riigieelarve üle. See tuleneb lihtsalt meie korrast, et meie toome selle ettepaneku teie palge ette valitsuse poole pealt. Kui te soovite seda sisuliselt infotunnis arutada ja minu käest seda küsida, siis ma vastan, et tõesti, ma arvan, et seal on väga palju häid asju, väga palju Eesti prioriteete järgmisel aastal, 2019. Ma ütlen mõningad. Näiteks võtame tervishoiu: tervishoiu lisarahastus. Liigume edasi, pensionide indekseerimine ja pensionitõus ca 7,6%. Minu meelest on oluline haridusvaldkonna lisarahastus. Mainin siseturvalisust, et meie politseinikud ja päästjad tunneksid ennast kindlalt, et nende palk tõuseks. Ka teie olete minu arvates väga palju oma erakonnaga rääkinud (pean silmas EKRE-t) kohalike omavalitsuste tugevusest, et nad saaksid pakkuda häid teenuseid, kvaliteetseid teenuseid just võimalikult lähedal Eesti elanikele, Eesti inimestele. See on tõesti minu ettepanek koos valitsusega Riigikogule. Aga eelarvet ikkagi arutate teie ja võtate selle vastu, seda ei võta vastu valitsus. Ma soovin teisel lugemisel kogu Riigikogule jõudu!

Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Ma olen alati püüdnud olla väga lugupidav ka oma poliitiliste oponentide vastu, kuid ma arvan, et täna läks peaminister selgelt liiale. Peaminister saab ilmselt aru, milles on probleem. Kui valitsus ja peaminister ei suuda ühes küsimuses otsustada ja selle aja sees kasutab peaminister valimiskampaanias kõige primitiivsemaid võtteid ja üritab inimestele näidata, et sõidab rongiga (kuigi tagasi sõidab vilkuritega autos), et ta on rahvamees, siis see on probleem. See on suurem probleem, kui esmapilgul paistab. Jüri Ratas oleks olnud riigimees, kui ta oleks tulnud kas või sellesama avaldusega või selle leppega Riigikokku ja öelnud, et tegemist on usaldushääletusega. See on Eesti riigi jaoks ääretult oluline samm, selleks et me oleksime rahvusvahelises pildis usaldusväärsed ja meil oleks usaldusväärne peaminister, kes riiki juhib. See oleks tähendanud seda, et meie ees oleks olnud avaldus ja me oleks saanud avaldada kas umbusaldust või toetust sellele peaministrile. Täna me mängime siinsamas parlamendis pimesikku. Kas teie arvates on see normaalne?

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Te kogu aeg lähete nii detailidesse oma valdkonna töökorraldusest, seadusandlusest rääkides, et mul on raske teiega siin debateerida, ma olen siin nõrgem pool. Aga te rääkisite usaldushääletusest. Niipalju kui mina saan aru teie töökorraldusest, on nii, et kui valitsus seda hääletust teilt palub, siis ta juba eos ütleb, et ei saa ühtegi muudatusettepanekut teha, ja siis on nii, nagu valitsus ette ütleb. Ma ei saa öelda, et usaldushääletusi ei pea üldse tegema. Aga minu meelest on selles küsimuses vaja parlamendi debatti. Minu meelest see, et väliskomisjon on näinud ette muudatusettepanekute esitamise tähtsust (kui ma ei eksi, siis see on reedel), tähendab ju seda, et just teie saate seda hinnata, teie saate teha oma ettepanekud selle avalduse kohta. Teie pahandate, härra Urmas Kruuse, minuga sellepärast, miks me seda usaldushääletusena siia ei toonud. Siis ei oleks seal saanud ju komasid ka muuta. Ma tahan öelda, et minu meelest ei tohi selles küsimuses Riigikogult võtta ära debateerimisvõimalust. Ma saan aru, mida te ette heidate: seda, et valitsus ei langeta otsust. Selles küsimuses on valitsuserakonnad erinevatel seisukohtadel. Te teate ise ka, et valitsus töötab konsensusel. Ma toon näite Euroopa Liidu Ülemkogust. Teatud küsimusi arutatakse seal aastaid, et leida ühisosa, et leida seisukoht, ega minda kunagi hääletuse peale.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

---

4. 13:28 Keskkonnapoliitika

Esimees Eiki Nestor

Vastab keskkonnaminister Siim Kiisler, küsib Kalle Palling. Palun, Kalle Palling!

Kalle Palling

Austatud juhataja! Hea minister! Te saatsite 7. novembril mureliku kirja jäätmeseaduse teemal Riigikogu keskkonnakomisjonile. Alustuseks tuletan teile meelde, et Rainer Vakra keskkonnakomisjoni juhina kuulub minu teada endiselt veel valitsuskoalitsiooni, ja selline kirja teel suhtlemine koalitsiooni liikmete vahel on pehmelts öeldes koomiline. Või äkki ongi soov, et ka seda küsimust aitaks teil opositsioon lahendada? Olgu öeldud, et me oleme väga mures, sest lisaks teile on Eestile kirja läkitanud veel Euroopa Komisjon, kes pehmelts öeldes väljendab muret, et Eesti ei täida jäätmete ringlusse võtmise sihtarve. Oleme võtnud kohustused, aga me neid ei täida. Kui me neid enne aastat 2020 täitma ei asu, siis hakatakse sanktsioneerima. Tedaolevalt on need trahvid, mida võib ringlusesse võtu sihtarvude mittetäitmise korral määrata, väga suured. Kuluaarides on räägitud isegi suhkrutrahvisummast, see on umbes 50 miljonit. Kas valitsus ja koalitsioon tervikuna annavad endale aru, et need summad on väga suured ja tegelikult tuleks seda seadust Riigikogus kiiremas korras menetleda, et ära hoida võimalik negatiivne stsenaarium, mis täna tegelikult paistab, nagu ka Euroopa Komisjon oma murelikus kirjas on väljendanud? Aitäh ka juhatajale pikema aja eest!

Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Siin oli väga mitu küsimust koos, püüan vastata. Tõepoolest, vähem kui kuu aega tagasi saatsid kolm Euroopa Komisjoni volinikku ühise kirja Eestile, juhtides tähelepanu, et Eesti on üks 14-st Euroopa Liidu riigist (s.o pooltest Euroopa Liidu riikidest), kus on väga tõenäoline, et ei saavutata juba 2008. aastal kokku lepitud eesmärki, et aastal 2020 võetakse vähemalt pool meie olmejäätmetest ringlusse. See on Eestile tõsine mure olnud. Komisjoni volinikud toovad välja mitmeid ettepanekuid, mida riik võiks ette võtta. Osa on sellised kardinaalsed, neid me Eestis võib-olla esialgu ei kaaluks. Näiteks, nende kohalike omavalitsuste trahvimine, kes ei ole meetmeid tõsiselt ette võtnud, et ringlusesse võttu suurendada. Väga paljud neist ettepanekutest on sisuliselt kirjas jäätmeseaduse eelnõus, mille esitasime Riigikogule rohkem kui 14 kuud tagasi. Oleme teinud hiljem ka täiendavaid muudatusettepanekuid, et tekkinud olukorda lahendada. Tõepoolest, olukord on see, et pärast selle eelnõu algatamist Riigikogus, umbes kaks kuud hiljem, toimus suures saalis esimene lugemine. Sellest on tänaseks möödunud rohkem kui üks aasta ja teise lugemiseni ei ole jõutud, muudatusettepanekuid ei ole ka läbi hääletatud. Ma vaatasin ka Riigikogu kodulehte, vähemalt nendel andmetel on komisjonis viimane protokolliline otsus selle eelnõu kohta tehtud rohkem kui kaheksa kuud tagasi. Komisjoni esimehele saadetud kirja mõte oli see, et Keskkonnaministeerium peab kindlasti vajalikuks selle eelnõu kiiremas korras menetlemist ja seaduse vastuvõtmist.

Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu liikmed! Kas te panite tähele, et kui te minuti jooksul suudate küsimust alustada, siis on mul kuidagi imelik teid segada? Kalle Palling, palun!

Kalle Palling

Aitäh, härra juhataja! No see ajamääratlus, et neliteist kuud tagasi tuli see seaduseelnõu Riigikokku ja kaheksa kuud tagasi toimus viimane arutelu, iseenesest kattub umbes selle ajaga, kui sotsiaaldemokraatide esimees Jevgeni Ossinovski teatas pidulikult, et riik on pausile pandud ja sisuliselt valitsus enam ei funktsioneer. Aga mis siis saab? Ma komisjoni aseesimehena olen valmis küll n-ö heatahtlikult käe ulatama. Menetleme vähemasti selle seaduse need punktid ära, kus meil on konsensus, ja läheme edasi. Me välistame nii vähemalt trahvid selle n-ö valitsusesisese punnseisu pärast, kus üks osapool pidurdab teist. Need trahvid võivad tõepoolest ulatuda 50 kuni 100 miljoni kanti. See on väga suur summa, millega oleks võimalik Eesti Vabariigis teha väga palju häid asju.

Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Kõigepealt, mul jäi vastamata ühele aspektile. Mina ei oska täna hinnata, kui suur võiks olla Euroopa Liidu võimalik trahv, juhul kui me aastal 2020 oma kohustusi ei täida. Aga kindel on üks asi: kui me näitame üles head tahet ja reaalselt tegutseme, võtame meetmeid, sh eelkõige seadusandlike meetmeid, selleks et liikuda nende kohustuste täitmise suunas, siis see on kindlasti tugevalt leevendav asjaolu. Seda me peame silmas pidama, et kas me midagi üldse võtame sellel suunal ette või mitte.

Ma ei nõustuks, et see on valitsusesisene küsimus. Eelnõu on Riigikogus ja Riigikogu otsustab. Täna on saalis juba korduvalt olnud debatti ka sel teemal, milline on Riigikogu roll. Aga üks on selge, Riigikogul on selgelt seadusandlik roll, seadusi võtab vastu Riigikogu ja kõik võimalused on olemas. Kindlasti on keskkonnakomisjoni enamusel võimalik teha otsus, et saata eelnõu teisele lugemisele ja hääletamisele Riigikogu suurde saali. Tunnistan, et seal on teatud punkte, kus on eriarvamusi, eelkõige puudutavad need pakendite kohtkogumist ehk selle kohustuse sisseviimist, et igal inimesel oleks võimalus pakendid ära anda oma koduukse juures. Täna on ju konteinerid üksikutes kaugemates kohtades. See on suur muudatus, aga sõltumata sellest, kas see muudatus leiab praegu Riigikogu toetuse või mitte, ma arvan, et seaduse tervikuna vastuvõtmine on igal juhul vajalik. Palun sellele seadusele Riigikogu toetust!

Esimees Eiki Nestor

Arno Sild, palun!

Arno Sild

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud minister! Teatavasti on plaanis ümberkorraldused Keskkonnaministeeriumi alluvuses olevate Keskkonnainspektsiooni ja Keskkonnaameti töö korraldamisel. Kas need ümberkorraldused puudutavad ainult Keskkonnaministeeriumi alluvuses olevaid asutusi või on mingil määral seotud ka Maaeluministeeriumi haldusala korraldusega?

Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Need konkreetsed ümberkorraldused ehk Keskkonnaameti ja Keskkonnainspektsiooni kokkuliitmine, mille kohta on seaduseelnõu Riigikogus praegu arutlusel, puudutavad konkreetselt neid kahte asutust ehk Keskkonnaministeeriumi haldusala. Muid valdkondi, sh Maaeluministeeriumi valdkonda, ei puuduta nad mitte kuidagi. Aga tõsiasi on ju see, et riigireformiteema on olnud üleval, räägitakse sellest, et riigiasutusi võiks olla vähem, nad võiksid töötada kompaktsemalt, majandamiskulusid tuleks optimeerida, neid tuleks kasutada mõistlikumalt ning inimestele peaks suhtlemine riigiasutustega olema selgem. Sellest on juttu igas valdkonnas. See on lihtsalt üks konkreetne näide, kuidas seda laadi tegevusi riigireformi ühe osana ellu viia.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

---

5. 13:37 Aktsiisipoliitika

Esimees Eiki Nestor

Järgnevalt vastab peaminister Jüri Ratas, küsib Andres Herkel. Palun, Andres Herkel!

Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Me rääkisime aktsiisipoliitikast siin alles üleeile, siis oli jutuks peamiselt kütuseaktsiis ja selle võimalik alandamine. Aga meid pani imestama üks teie vastus meie küsimusele või õieti pani imestama see, et teid ei pannud imestama, et Rahandusministeerium on tellinud umbes 100 000 euro eest aktsiisipoliitika uuringu, mida konjunktuuriinstituudi juht on nimetanud jaamast lahkunud rongile järelejooksmiseks. Sinna pannakse nii suur raha ja me oleme teinud nii suuri eksitusi selles vallas. Varemalt suutsid Sotsiaalministeerium ja Rahandusministeerium vähemalt alkoholipoliitika pikaajalises raamistikus kokku leppida, võeti vastu roheline raamat ja sellised asjad. Tegelikult poliitikud lõhkusid neid kavasad. Mis takistab teie valitsusel alles jäänud kuude jooksul ise töötada välja selline raamistik? Kuhu see kompetents on kadunud?

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Mina küll ei sea ametkonna kompetentsi selliste prognooside ja mõjude hindamise tegemisel kahtluse alla. See, et vaadatakse asju laiemalt ja mingitel hetkedel tellitakse ka erasektorilt või valitsusvälistelt ühendustelt analüüse või ülevaateid, on, ma arvan, pigem ju pluss, mitte miinus. Sellest välja lugeda, et Rahandusministeeriumil või Sotsiaalministeeriumil pole vastavas valdkonnas nagu kompetentsi, ma küll ei

Julgeks. Ma kindlasti, vastupidi, tunnustan neid. Kui me vaatame näiteks riigieelarvet, siis me võime julgesti öelda, et me näeme, kui tugev tegelikult see kompetents ikkagi *summa summarum* on. Me räägime üle 10 miljardi suurusest riigieelarvest. Vaatame, kuidas on riigieelarve üheksa kuuga täitunud. Ta on täitunud 73,8% ulatuses. Võib-olla see protsent ei ütle väga midagi, aga kõnekas on see, et kui me vaatame rahalises vääringus seda, kui palju peaks riigieelarves raha olema üheksa kuu lõppedes, ja seda, milline oli täitumine, siis näeme, et erinevus on 33 miljonit, seda plusspoolel. Minu meelest see näitab, et fiskaalsete analüüside ja prognooside tegemise kompetents on riigis hea.

Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Mina ka sugugi ei taha riigiasutuste kompetentsi kahtluse alla seada. Pigem tekitab sellise uuringu tellimine tööpoolest niimoodi *post factum*, kui suur halb on juba tekitatud, minus küsimuse raha kasutamise kompetentsi kohta. Pealegi on see tõesti väga kallis tellimus. Aga mitte see ei ole põhiküsimus. Ma püstitan küsimuse siis nii, et millal ja kuidas me jõuame vähemalt samm-sammultki tulevikus selliste aktsiisimääradeni, mis on nii palju võrreldavad naaberriikidega, seda nii kütuse kui ka alkoholi puhul, et selline tulude kaotamine Läti ja võib-olla veel teistesegi lõunapoolsetesse riikidesse väheneks või ideaalis kaoks.

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kui saaks piirikaubanduse tõmmata välja kogu terviklikust fiskaalsest lahendusest, siis võiks seda ju teha. Te ütlesite väga õigesti, et aktsiisipoliitika on see, mis piirikaubandust tugevasti mõjutab, seda kas positiivses või negatiivses suunas. Kui me aktsiise langetame – nagu me rääkisime siin esmaspäeval, kui minul oli au teie arupärimisele vastata –, siis diislikütuse puhul me peame hindama tegelikult Eesti ja Leedu aktsiisimäärasid. Kui me suudame viia oma aktsiisimäärad Leedu tasemele, siis suure tõenäosusega tuleks tarbimine teatud osas Eestisse tagasi. Seda elastsust me saaksime kindlasti arvestada. Teine asi on alkoholiaktsiis. Kui see tõesti viia Läti tasemele, siis suure tõenäosusega piiril alkoholiostud väheneksid. Aga sellel on ka teine mõju. See on põhjus, miks me ei saa seda välja võtta kogu sellest fiskaalsest tervikust. See on see, et kas see siis eelarvele tähendab –50, –60 või –100 miljonit. See ei toimu üks ühele, et kui siit anumast võtan ära ja panen teise anumasse, siis on see täpselt sama tasand. Me peame arvestama ka sellega, härra Herkel – ma usun, et te olete ju nõus, teie teate ka neid majandusasju hästi –, et palgatasemed on erinevad. Tänu meie ettevõtjatele on palgatase täna Eesti kasuks võrreldes Läti ja Leeduga, mitte kahjuks.

Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

Martin Helme

Aitäh, lugupeetud spiiker! Hea peaminister! Ma saan aru, et te olete viimasel ajal tõsiselt stressis olnud, aga mingid kumbed meil siiski on. Kui ma enne küsisin teilt välispoliitika kohta, siis te hakkasite mulle rääkima politseinike palga tõusust. Teeme siis vorst vorsti vastu ja ma ka räägin millestki hoopis muust kui aktsiisipoliitika. Ma käisin eile juhuslikult Kadriorus presidendiga vestlemas ja me ei leidnud ühist keelt peaaegu mitte milleski, aga ühes asjas me olime üksmeelsed: Eesti Vabariigi presidendil ei ole oma välispoliitikat ja ta ei aja iseseisvat välispoliitikat, ta ajab seda välispoliitikat, mille valitsus paika paneb, ja valitsus tegutseb tööpoolest Riigikogu volituste alusel.

Aga ma küsin uuesti seda, mis ma enne küsisin. Sõltumata sellest, mida arvab või avaldab või kuidas hääletab Riigikogu, on selle jaoks, et mõne rahvusvahelise leppega liituda, vaja valitsuse otsust, mida praegu ei ole. Kas see otsus tehakse enne 10. detsembrit? Kui ei tehta, kas siis võib üldse keegi minna selle lepinguga liituma, ja kui sellega liitutakse, miks seda lepingut ei tooda ratifitseerimiseks Riigikogusse?

Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Ma loodan, te ei pahanda, aga ma lihtsalt ütlen auväärt Riigikogu liikmele, et mina ei käiks Kadriorus juhuslikult. Presidendi juures ei tasu üldse juhuslikult käia. Ja ei tasu ka Kadriorus juhuslikult käia. Kadrioru park, ma arvan, on Eesti parginduse lipulaev. Selle aasta 22. juulil ta tähistas oma 300. aasta juubelit. Vaadake selle pargi ilu! Väga paljud inimesed jalutavad seal ja naudivad seda ilu. Ma ei usu, et nad juhuslikult sinna satuvad.

Nüüd vastan teie küsimusele. Mina saan aru, et kui Riigikogu annab oma hinnangu, siis nii peabki Eesti selle avalduse hääletusel käituma. On selge, et valitsustasandil Isamaa ei toeta ränderaamistikku. Isamaa on öelnud, et nemad on selle vastu. Keskerakond ja sotsiaaldemokraadid on öelnud, et nemad on ränderaamistiku poolt. Tuleb arvestada Eesti koalitsioonivalitsuste loogikat. Targad valitsuspartnerid soovivad viia Eesti elus edasi neid olulisi prioriteete, mis näiteks on järgmise aasta eelarves, soovivad võtta vastutust selles, ma ütleksin, hirmutavas ühiskonnas, turbulentses ühiskonnas ning säilitada siin rahu ja kaine meel. Ma tunnen, et täna on seda soovi Isamaal, on sotsiaaldemokraatidel ja on Keskerakonnal. Seda küsimust tuleb tulenevalt meie põhiseadusest – aga seda ütles ka Vabariigi President, mis ei ole juhuslik – arutada siin Riigikogus. Selle hinnangu kohaselt, nagu teie annate, ma arvan, tulekski käituda.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

[Üles Tagasi](#)

---

6. 13:46 Politsei- ja Piirivalveameti võimekus lähiaastatel

Esimees Eiki Nestor

Vastab siseminister Andres Anvelt, küsib Uno Kaskpeit. Palun, Uno Kaskpeit!

Uno Kaskpeit

Aitäh, härra esimees! Härra minister! Kuidas sai võimalikuks, et Politsei- ja Piirivalveameti isikkoosseisu probleemid kerkisid nii järsku päevakorraks? Alles 2014. aasta lõpus koondati sellest asutusest ligi 300 ametnikku. Kolledžis jääb õppijaid ning ka valikut õppijate vastuvõtmisel aina vähemaks, eelkõige kutseõppesse soovijaid on vähe. Piirivalve- ja politseiõpe löödi kokku, õppekava mahtu suurendati ja selle tulemusel õppeaeg pikenes. Te ise olite selles kambas, kes surus läbi seaduseelnõu 447, millega kaotati alates 2020. aastast teenistusse asuvatel kaitseväelastel ja politseinikel väljateenitud aastate pension. Minu arust on tänane probleem eelnimetatud tegevuste tulemus. Milline on teie arvamus antud küsimuses?

Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Härra Kaskpeit, ka teile soovin ma kõigepealt rahu ja tervist! Kindlasti jään ma igatsema, õigemini, minu vererõhk jääb igatsema teie emotsionaalseid sõnavõtte, mis on alati väga toredad, aga kahjuks ei ole tihtipeale faktipõhised. Proovin nüüd üht-teist ümber lükata. Esiteks, viimased kolm aastat, kui ka 2019 sinna sisse lugeda, on Politsei- ja Piirivalveametile ajaloolised, sest sellist personalikulude tõusu pole enne mitte kunagi olnud: 40% ehk 43 miljonit tuleb juurde. Esimest korda on antud ametile lisaraha ka uutele töökohtadele uute inimeste värbamiseks. See on edukalt läbi viidud ja on lõppemas. Kõik 45 piirkonnakonstaablit on tulnud tööle, kiirreageerijatest ka enamik.

Sisekaitseakadeemia vastuvõtt. Jah, kutsehariduse poole peal on valik alati olnud natukene vaoshoitum kui kõrghariduse poole peal, kuid mingisugust dramaatilist muutust pole viimastel aastatel olnud. Pigem läks see aasta olukord ikkagi paremaks. Üle kolme inimese kohale – see pole üldsegi halb näitaja. Kusjuures tuleb arvestada, et Sisekaitseakadeemiasse proovib õppima saada iga kümnes Eesti noor. Mis puudutab seda, et Eesti astub demograafilisse kriisi ja järgmise kahe-kolme aasta jooksul lõpetab meil gümnaasiumi pea kolmandiku võrra vähem noori kui kümme aastat tagasi, siis see on meie kõigi ühine mure. Sellel teemal olen ka mina võtnud terve hunniku meetmeid, mis peaksid seda kriisi PPA-s ja Päästeametis vähendama.

Esimees Eiki Nestor

Uno Kaskpeit, täpsustav küsimus palun!

Uno Kaskpeit

Aitäh, härra eesistuja! Härra minister! 1. augustil sellel aastal vahetati välja piirivalve juht Helen Neider-Veerme, kellel oli täielik piirivalvetaust. Ta on lõpetanud piirivalvekooli ja tal on piirilt saadud teenistuskogemus. Teie poolt pukki pandud juhil Egert Belitševil ei ole mingit piirivalvekogemust ega piirivalveharidust. Ta on endine migratsiooniameti töötaja. Kas see on viimane samm piirivalvealase ideoloogia ja teadmiste hävitamiseks selles segases asutuses? Kas te tunnete ka oma vastutust nimetatud hävitustöös, mis on tekitanud tänased ohud seoses Politsei- ja Piirivalveameti personaliga?

Siseminister Andres Anvelt

Aitäh, härra Kaskpeit! Jällegi selline mõnusalt tormiline sõnavõtt, mille sisu on väga kaheldav. Esiteks, ma ei tea, võib-olla siis, kui teie saate kunagi siseministriks või lähete tagasi piirivalvesse, te hakkategi inimesi pukki panema. Meie määrame inimesi ametikohale. Aga see selleks. Võib-olla siis peabki asi muutuma, sest inimene tuleb panna pukki, et tal oleks seal väga ebameeldiv istuda. Kui me räägime sellest, missuguseid kaadriotsustusi teevad politseijuhid, siis neid ma usaldan. Kindlasti, politsei, piirivalve ja tegelikult seal sees ka endine migratsiooniamet kannavad uut sisulist väärtust. Need inimesed on mitmefunktsionaalsed, nad suudavad reageerida nii sisse- kui ka väljapoole. Ma ei tea, kust te ammutate oma informatsiooni. Võib-olla on selles teatud hulk nostalgiat. Ma endise süsteemiinimesena teid täitsa mõistan. Aga aeg on edasi minna, ei tohi seisma jääda. Eesti tegi Politsei- ja Piirivalveameti ülesehitamisel selle kümnendi alguses väga olulised muudatused ja nendega tuleb edasi minna. Meie kõige suurem ülesanne järgmistel aastatel on lõpuni ehitada idapiir, et see vastaks kõigile hästi kaitstud piiri nõuetele. Mis puudutab inimeste tagasikutsumist, siis ka seda me teeme. Näiteks on Politsei- ja Piirivalveamet just sellesama demograafilise kriisi valguses asunud helistama inimestele, kes on Politsei- ja Piirivalveametist lahkunud, ükskõik, kas nad on pensionärid või pensionieelikud eripensioni mõttes, et neid tagasi kutsuda. Ma loodan, et helistatakse ka teile ja kutsutakse teid tagasi. Te saate oma hea panuse anda sellel alal, mida te kõige paremini tunnete. Selle eest suur aitäh teile!

Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Aitäh, siseminister, ja edu järgnevateks tegevusteks! Eile oli meil õiguskomisjonis PPA juht Elmar Vaher. Me puudutasime lähima viie aasta jooksul tekkida võivat politseiametnike kriisi. Nimelt võivad politseiametnikud 50- või 55-aastaselt eripensionile minna. Prognosis on, et lähima viie aasta jooksul lahkub selle tõttu ametist 900 inimest, mida on päris palju. Kui me vaatame ka meie probleeme liikluskultuuriga, siis näeme, et need inimesed on meile väga olulised. PPA tegi ettepaneku, et võiks luua sellise süsteemi, et inimene võiks eripensioni välja võtta ja samas jääda politseiametnikuna tööle. Milline on Siseministeeriumi seisukoht, teades seda, et PPA aasta tagasi väljendas arvamust, et tegelikult tuleks eripensionid kaotada? Praegu kulutatakse eripensionidele 16–17 miljonit eurot, kümne aasta jooksul see summa vähemalt kahekordistub. Milline on nüüd ministeeriumi seisukoht?

Siseminister Andres Anvelt

Aitäh! Esiteks tahan ma öelda, et tegelikult on ju ministeerium selle ettepaneku välja töötanud ja saatnud selle ka koalitsioonipartneritele. Kõigepealt sai see koalitsiooninõukogus heakskiidu, juba kevadel. Saatsime ta ka ministeeriumitevahelisele kooskõlastusringile. Minu head kolleegid Justiitsministeeriumis, Sotsiaalministeeriumis ja Kaitseministeeriumis jätsid ta pausile, et läbi arutada, kuidas ta läheb kokku omaaegse eripensionite määramise ideoloogiaga või selle seaduse väljatöötamise ideoloogiaga 1990. aastate alguses, kui oli pigem teine eesmärk kui praegu: et oleks pensionilisa. Mina tulihingeliselt toetan seda, sest ma arvan, et see küsimus peab saama lahendatud, isegi kui see tänases koalitsioonis lahendust ei leia. Kusjuures mul on teile ettepanek. Üsna pea peaks liikuma hakkama üks politsei ja piirivalve seaduse muutmise seadus ja ma usun, et Riigikogus on see fraktsioonidevaheline koostöö palju parem. Ma olen rääkinud ka õiguskomisjoni esimehega, et see eelnõu, mis on olemas, võiks siia äkki sisse tulla, sest praegu jäi natukene puudu. Aga on üks asi, mis ma tahan teile öelda. Alati on lihtne lahendus öelda, et meil on olemas eripension ja see lahendab kõik küsimused. Teate mis, ma olen ise olnud kolledži direktor, töötasin seal aastaid ja olin kümnetes vastuvõtukomisjonides. Noori inimesi, kes astuvad kooli, ütleme, üle 90% neist ei huvita pension. See huvitab neid – ma olen neid näinud –, kes on tulnud kooli sellepärast, et talle vanaisa või vanaema ütlesid, et kuule, mine sinna, seal makstakse kunagi head pensioni. Aga enamikku see ei huvita, neid huvitab hea palk, kui nad sisenevad organisatsiooni. Selle nimel on tänane valitsus väga palju tööd teinud. Näiteks hakkab Ida-Virumaal konstaabli palk olema 1700 eurot, mis on Eesti mõistes väga hea palk, mistõttu on praeguses Sisekaitseakadeemia koosseisus ligi veerand neid, kes on tulnud Ida-Virumaalt.

Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:55 Metsamajanduse arengukava

Esimees Eiki Nestor

Vastab keskkonnaminister Siim Kiisler, küsib Ain Lutsepp. Palun!

Ain Lutsepp

Eesistuja! Austatud minister! Täna on siin korduvalt ette heidetud mittesobilikku sõnakasutust ja emotsionaalsust. Ma püüan jääda korralikesse raamidesse. Metsanduse arengukava eesmärk on saavutada ühiskondlik kokkulepe metsade jätkusuutliku majandamise suunamiseks. Minu küsimus on konkreetselt erametsaomanike olukorra kohta. Kas uues metsanduse arengukavas on erametsaomanikele ette nähtud kompensatsioonid või hüvitised või muud soodustused, kui nende omandis oleva metsa majandamist piiravad ja takistavad looduskaitsealased, keskkonnakaitselised või muud piirangud?

Keskkonnaminister Siim Kiisler

Aitäh! Metsanduse uue arengukava väljatöötamisel oleme praegu selles etapis, kus me oleme esitamas valitsusele heakskiitmiseks lähteülesannet, ehk me oleme uue arengukava koostamise algatamise etapis. Arengukava peaks kehtima aastatel 2021–2030. Praegu on meil veel olemasolev arengukava. Me oleme tõesti väga suure avalikustamise ja kaasamise läbi viinud ning selle käigus on eri sihtgrupid saanud välja tuua oma muresid. Mis puudutab seda valdkonda, mille kohta teie küsite, siis välja on toodud ja probleemina tõstatatud näiteks see, et metsa loodusväärtuste hoidmise finantsmehhanism ei ole piisav, see ei ole piisavalt jätkusuutlik, on heidetud ette, et see pole ka õiglane või ei ole õiglase hüvitamise meetmed olnud piisavad. Sageli pole piirangutest tulenevalt saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele ja kohalikule omavalitsusele piisav või puudub üldse. Need etteheited on tõesti kõlanud. Millised lahendused täpselt uues arengukavas välja pakutakse, seda on täna veel vara öelda. Kindlasti nende küsimustega tegeldakse, aga tegelikult on ju väga mitmed meetmed olemas, näiteks maamaksust vabastamine, kaitse alla võtmisel on võimalus müüa see maa riigile, on olemas iga-aastased kompensatsioonimehhanismid nii Natura aladel kui ka muudel kaitsealadel sihtkaitsevööndi osas. Aga ma nõustun, et on olnud etteheiteid, et see ei ole piisav, ja on olnud etteheiteid, et just hiljuti kaitse alla võetud maid ei ole ostnud riik välja piisava kiirusega. Ma näen siin selgeid paranemise märke. Kindlasti on need teemad kirjas ka uues arengukavas.

Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Aitäh, peaminister Jüri Ratas! Aitäh, keskkonnaminister Siim Kiisler! Aga eriti suur aitäh siseminister Andres Anveltile! Soovime sulle edu, aga kõigepealt tervist, tervist ja veel kord tervist. Infotund on lõppenud.